7/19047
6326

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2006/521802
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Turhan Çömez

19 Aralık 2006

SÜRELİ - İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 30.11.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-27630 sayılı yazıları

Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez'in 7/19047 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Abdullah GÜL
[illegible] ve
[illegible] Yardımcısı

Ek: Soru önergesi yanıtı

Adres : T.C. Dışişleri Bakanlığı, Dr. Sadık Ahmet Cad. No.:8 Balgat 06100 Ankara/Türkiye
Telefon: (0 312) 292 1129-1134 - (0 312) 292 11 44 Faks:
Web : www.mfa.gov.tr

7/19047

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN TURHAN ÇÖMEZ'İN
7/19047 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR

1. ABD'nin öncülüğünü yaptığı Büyük Ortadoğu Projesi'nin amacı ve temel özellikleri nelerdir?
2. Türkiye'nin bu projeye taraf olması hangi ulusal çıkarları beraberinde getirecektir?
3. Bu projede Türkiye'nin temel fonksiyonu nedir?
4. Bugüne kadar bu proje ile ilgili Türkiye'nin yaptığı çalışmalar nelerdir?

CEVAPLAR

1. Ortadoğu coğrafyasında olumlu yönde bir değişim küresel barış ve istikrar için artan bir ihtiyaçtır. Bu coğrafyada siyasi ve ekonomik haklardan mahrum bırakılmış, işsiz ve eğitimsiz bireylerin nüfusu arttıkça, aşırılık, terörizm, yasadışı göç ve kaçakçılık gibi sorunların daha da vahim hale gelmesi ve bunun bütün uluslararası camiaya yönelik büyük bir tehdit yaratması muhtemeldir. Bu değerlendirmeden yola çıkılarak, bölgede demokratikleşme ve iyi yönetişimi içerecek bir dönüşümün teşvik edilmesi ve desteklenmesi amacıyla harekete geçilmesi ihtiyacı doğmuştur.

ABD, bu bölgede değişimin desteklenmesi çabalarının uluslararası bir girişim haline dönüşmesi tercihi doğrultusunda, Türkiye dahil ortaklarıyla ve bölge ülkeleriyle danışmalar yürütmüştür. 2004 yılının Haziran ayında ABD'nin evsahipliğinde Sea Island'da düzenlenen G-8 Zirvesi'nde hayata geçirilen Geniş Ortadoğu ve Kuzey Afrika (GODKA) girişimi bu danışmaların ürünüdür.

Bir diğer deyişle, GODKA girişimi, kapsadığı coğrafyada kalıcı barış ve istikrara ulaşılmasının ancak kapsamlı bir reform süreci sayesinde mümkün olabileceği düşüncesinden hareket etmekte ve bu doğrultuda siyasal, toplumsal, ekonomik ve güvenlik boyutları bulunan bölgesel bir dönüşümü hedeflemektedir.

G-8 GODKA girişiminin temel özellikleri arasında, reformların bölge ülkelerine dışarıdan dayatılmaması, reform dinamiğinin bölgeden kaynaklanması, reformların desteklenmesinde her ülkenin kendine özgü şartlarının dikkate alınması, uluslararası toplumun da bir ortaklık anlayışı içerisinde bu reform çabalarını kolaylaştırma görevi üstlenmesi gerektiği gibi hususlar bulunmaktadır.

2. GODKA bölgesinde demokrasi, insan haklarına saygı, hukukun üstünlüğü, serbest piyasa ekonomisi ve iyi yönetişim gibi değerlerin yaygınlaşmasına yönelik reformlar gerçekleştirilmesi bölgede kalıcı barışın sağlanmasına yönelik çabalara önemli destek sağlayacaktır. Küresel planda etkisi fazlasıyla hissedilen çatışma ve gerginlik noktalarının önemli bir kısmını barındıran Ortadoğu'da kalıcı barış ve istikrara ulaşılması da şüphesiz, ülkemizin öncelikli dış politika hedeflerindendir.

3. Türkiye, GODKA girişiminin, bölgedeki ülkelerin kalkınma ve demokratikleşme ihtiyaçlarına destek olabilecek uluslararası bir çaba olarak, ortaklık anlayışıyla gelişmesini istemektedir. Bu anlamda, Türkiye, bölgenin ihtiyaçlarının karşılanmasında arzu eden ülkelere destek veren, cesaretlendiren, demokratikleşme ve ekonomik kalkınma alanlarında kendi tecrübesini paylaşan bir ortak konumundadır.

Bu çerçevede, 8-10 Haziran 2004 tarihlerinde ABD'nin ev sahipliğinde Sea Island'da yapılan ve GODKA girişiminin hayata geçirildiği G-8 Zirve toplantısına Türkiye, bölgenin "demokratik ortağı" sıfatıyla davet edilmiş ve girişim çerçevesinde oluşturulan mekanizmalardan biri olan "Demokrasi Yardım Diyaloğu"nun (DYD) Eşbaşkanlığını İtalya ve Yemen'le birlikte üstlenmiştir. DYD mekanizması bünyesinde Türkiye, "Kadının Toplum İçindeki Rolünün Güçlendirilmesi" temasında diyaloğa öncülük etmeyi kararlaştırmıştır.

4. Türkiye GODKA/DYD girişimi kapsamında 20-21 Haziran 2005 tarihlerinde İstanbul'da "Kadının Toplum İçindeki Rolü" konulu bir sempozyuma, DYD kapsamında öncü Türk STK'sı olarak belirlenen TESEV ile işbirliği içinde evsahipliği yapmıştır. Bu etkinlik, DYD'nin ilk tematik faaliyeti olarak bölgeden geniş katılıma sahne olmuştur.

Sözkonusu sempozyumun devamı niteliğinde 6-7 Şubat 2006 tarihlerinde yine TESEV tarafından ikinci bir sempozyum düzenlenmiş ve bölgedeki STK'ların kadının toplum içindeki konumunun güçlendirilmesine ilişkin somut öneri ve beklentileri bir sonuç bildirisi ile ortaya konmuştur.

Bilahare, 22-23 Mayıs 2006 tarihlerinde Ankara'da benim ve Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanımız Sayın Nimet Çubukçu'nun evsahipliğimizde gerçekleştirilen toplantıda sözkonusu önerilerin bölge ülkelerinden Hükümet yetkilileri ile STK temsilcileri tarafından karşılıklı bir diyalog çerçevesinde ele alınması sağlanmış ve mutabakat noktaları bir sonuç belgesiyle kayda geçirilmiştir.

Türkiye olarak bu konudaki çabalarımız önümüzdeki dönemde de devam edecektir. Bu bağlamda, sözkonusu toplantılarda gündeme getirilen önerilerin hayata geçirilmesini hedefleyen çalışmaların yapılması öngörülmektedir.